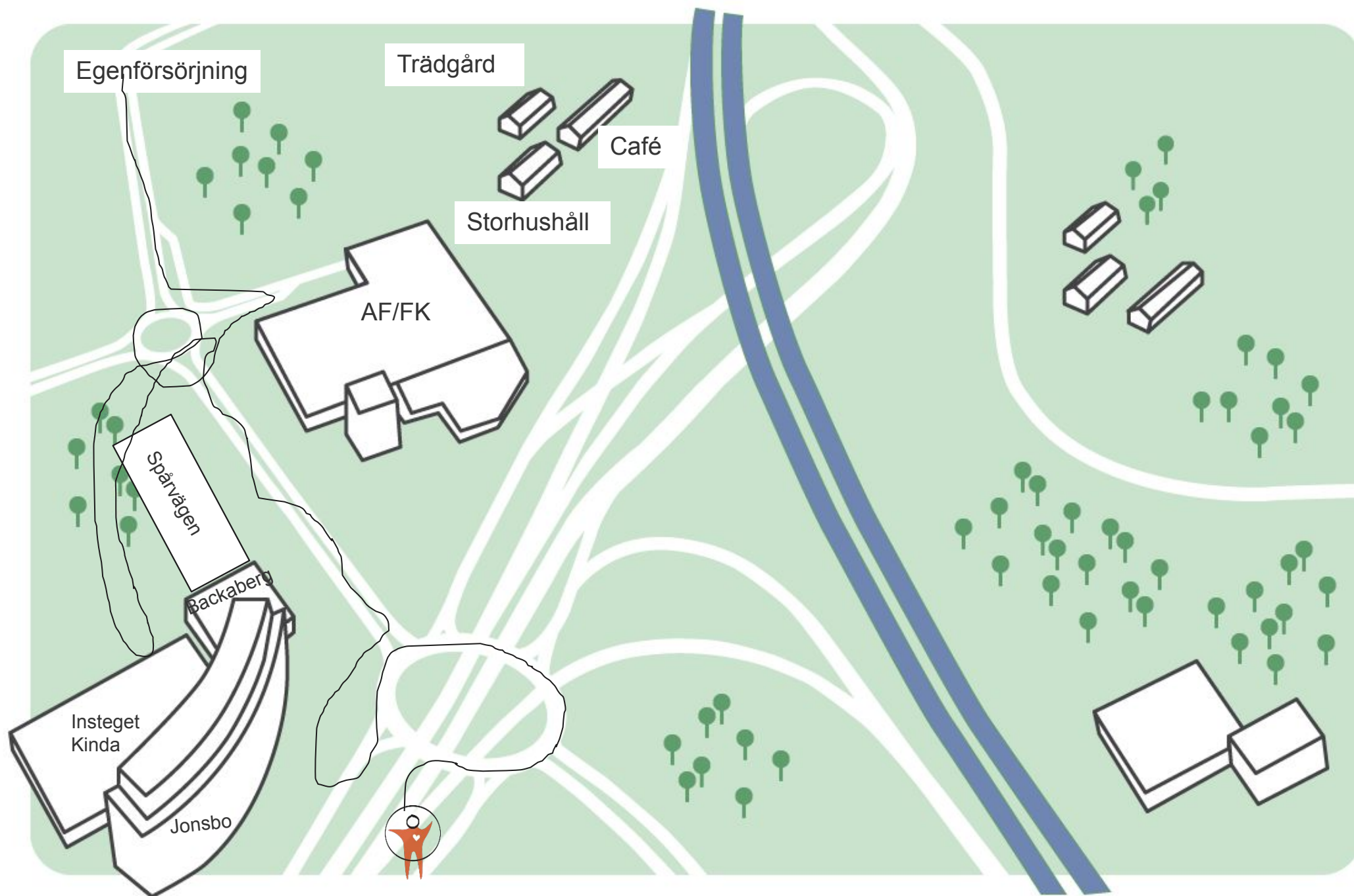

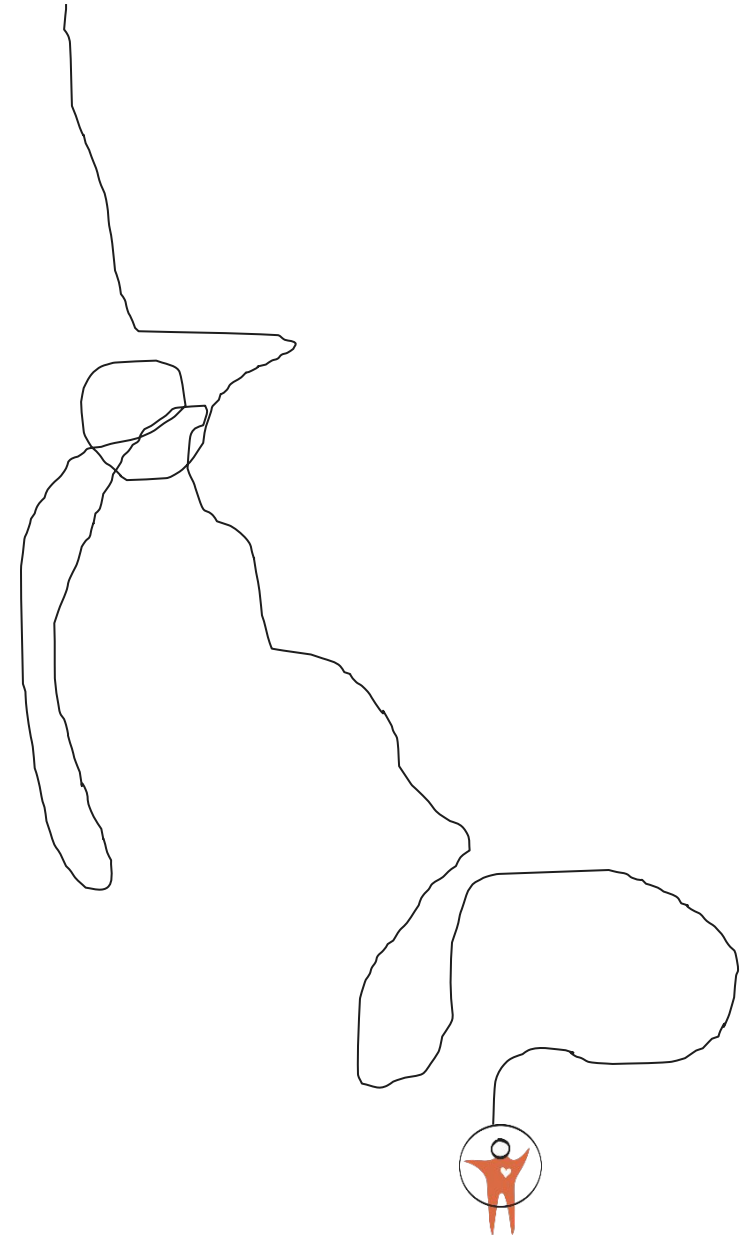
Spårvägen

- Bakgrund

Det finns sedan en tid ett stort behov av insatser för personer som är sjukskrivna och unga med aktivitetsersättning.

Det saknas insats till sjukskrivna med psykiatrisk diagnos inom primärvården, som är en grupp som ökar och som är som störst i åldern 31-45. De arbetslösa sjukskrivna med psykiatrisk diagnos är i andel fler än hos anställda sjukskrivna.

Behovet har uppmärksammats från försäkringsutredare på Försäkringskassan men också från rehabkoordinatorer inom primärvården som varit i kontakt med Backaberg kring ovanstående målgrupp.

Behovsinventering

Inventering Försäkringsutredare Försäkringskassan

Finns stort behov av förstegsplatser för att möjliggöra för personer att närma sig arbetsmarknaden, inte minst att göra en stegförflyttning och vara redo för att gå in i det förstärkta samarbetet med Arbetsförmedlingen eller annan arbetslivsinriktad insats.

Försteg behövs också för att personen ska få prova sina förmågor, med målet att öka eller återfå arbetsförmåga.

Unga med aktivitetsersättning

Unga med aktivitetsersättning är en grupp som är i behov av stöd för att komma ut i arbetslivet.

Många av de unga har aldrig arbetat. Många av de unga har en psykisk diagnos där neuropsykiatriska funktionsnedsättningar är en av de framträdande diagnosgrupperna. Många finns hos specialistpsykiatri men inte alla.

Utifrån att gruppen är heterogen är det inte heller alla som utifrån sin nedsättningar har rätt LSS och har då i många fall inte heller rätt till insatser via kommunen.

Individer med sjukpenning

Sedan 2016 finns inte längre någon borte tidsgräns för hur länge man kan ha sjukpenning. Det gör att andelen långa sjukfall ökar hos Försäkringskassan. Många av dessa har varit borta länge från arbetsmarknaden och är i behov av stöd för att komma tillbaka.

De senaste åren har sjukskrivna med psykiatriska diagnoser ökat och därmed också behovet av insatser.

Inventering Försäkringsutredare Försäkringskassan

- Utredarna ser ett behov av en kortare, tidsbegränsad insats, eventuellt med moduler, där individen får möjlighet att komma hemifrån, få rutiner och prova vad de klarar av, gärna parallellt med insatser från
- En effektiv och tydlig planering efterfrågas.
- Det finns ett behov av basal social rehabilitering och träning för att individen senare ska kunna ta del av arbetslivsinriktade insatser. Individer kan behöva stöd med struktur över veckan, sociala sammanhang och utföra enklare uppgifter med handledning.
- Utredarna ser att det vore intressant att prova en insats som är kortare i tid med en tydlig övergång till det förstärkta samarbetet eller annan insats där vi utvecklar processer för detta.

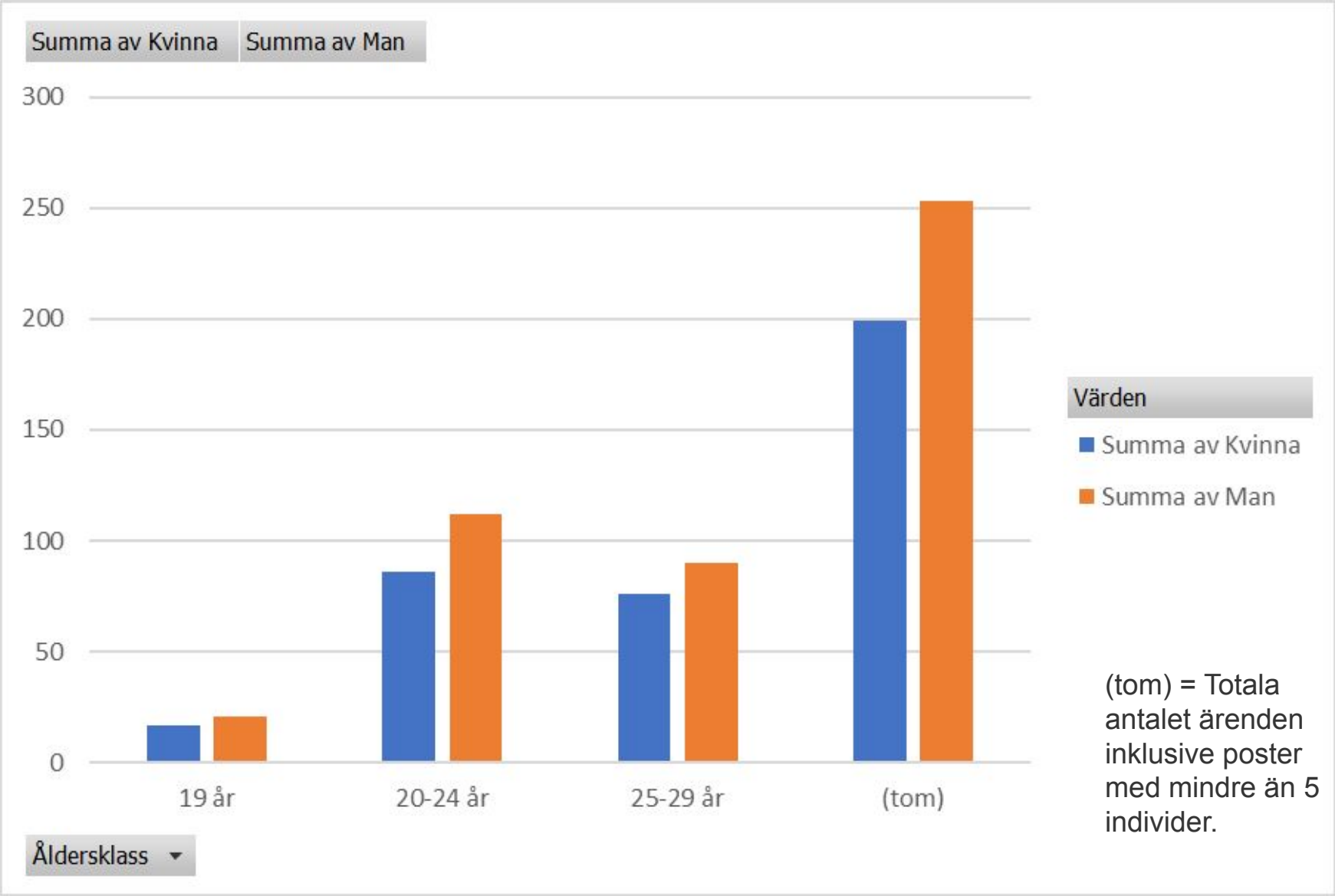

Bakgrundsstatistik från FK

- **Aktivitetsersättning** – april 2021 (Nedsatt arbetsförmåga och förlängd skolgång)
5 individer eller färre redovisas inte
- **Sjukpenning** – Sjukskrivna per den 3 maj 2021
- **Centrala länsdelen** = Linköping, Kinda och Åtvidaberg

Individ med Aktivitetsersättning inom centrala länsdelen (Linköping, Kinda och Åtvidaberg), fördelat på ålder.

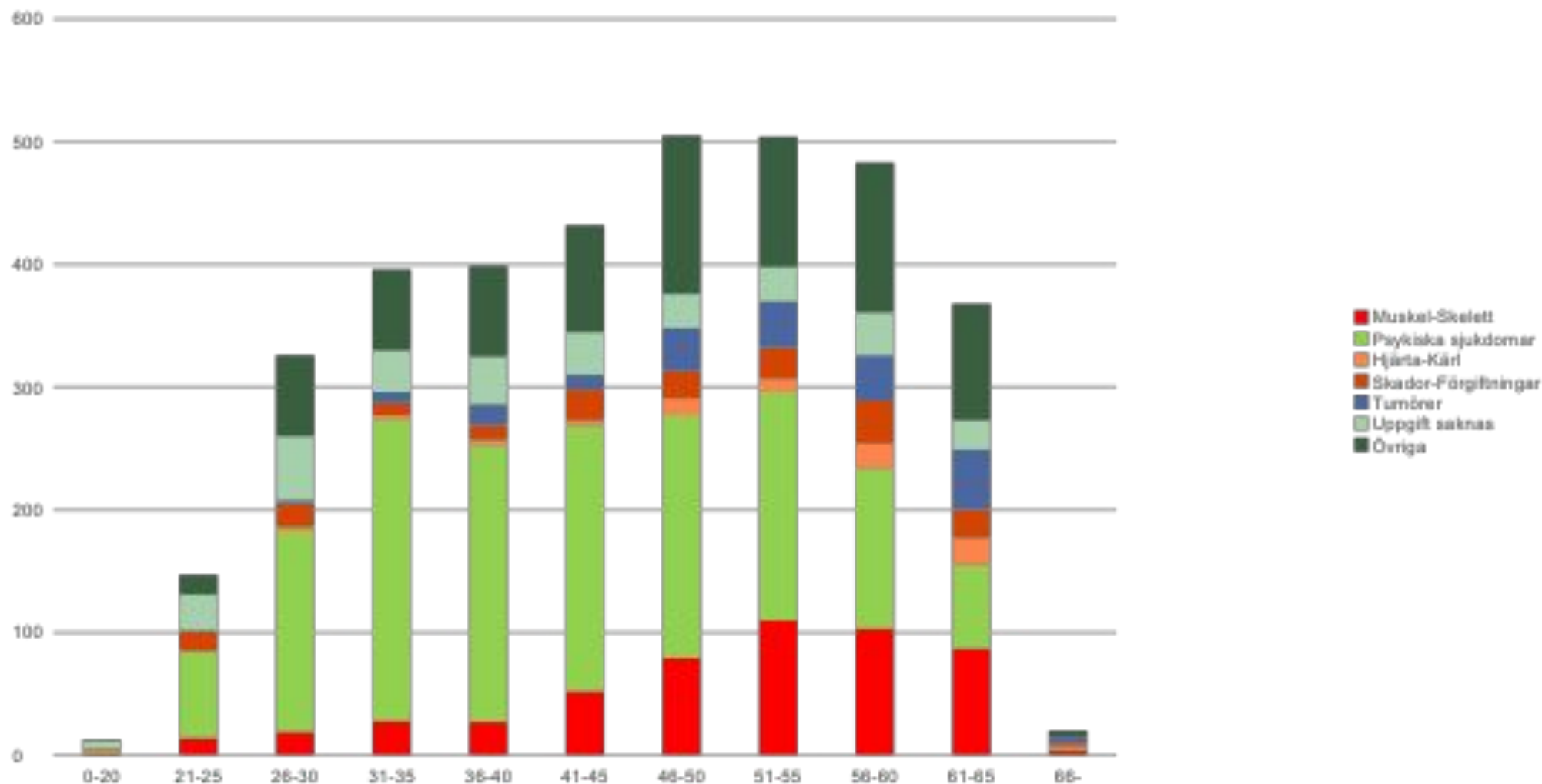

Sjukpenning

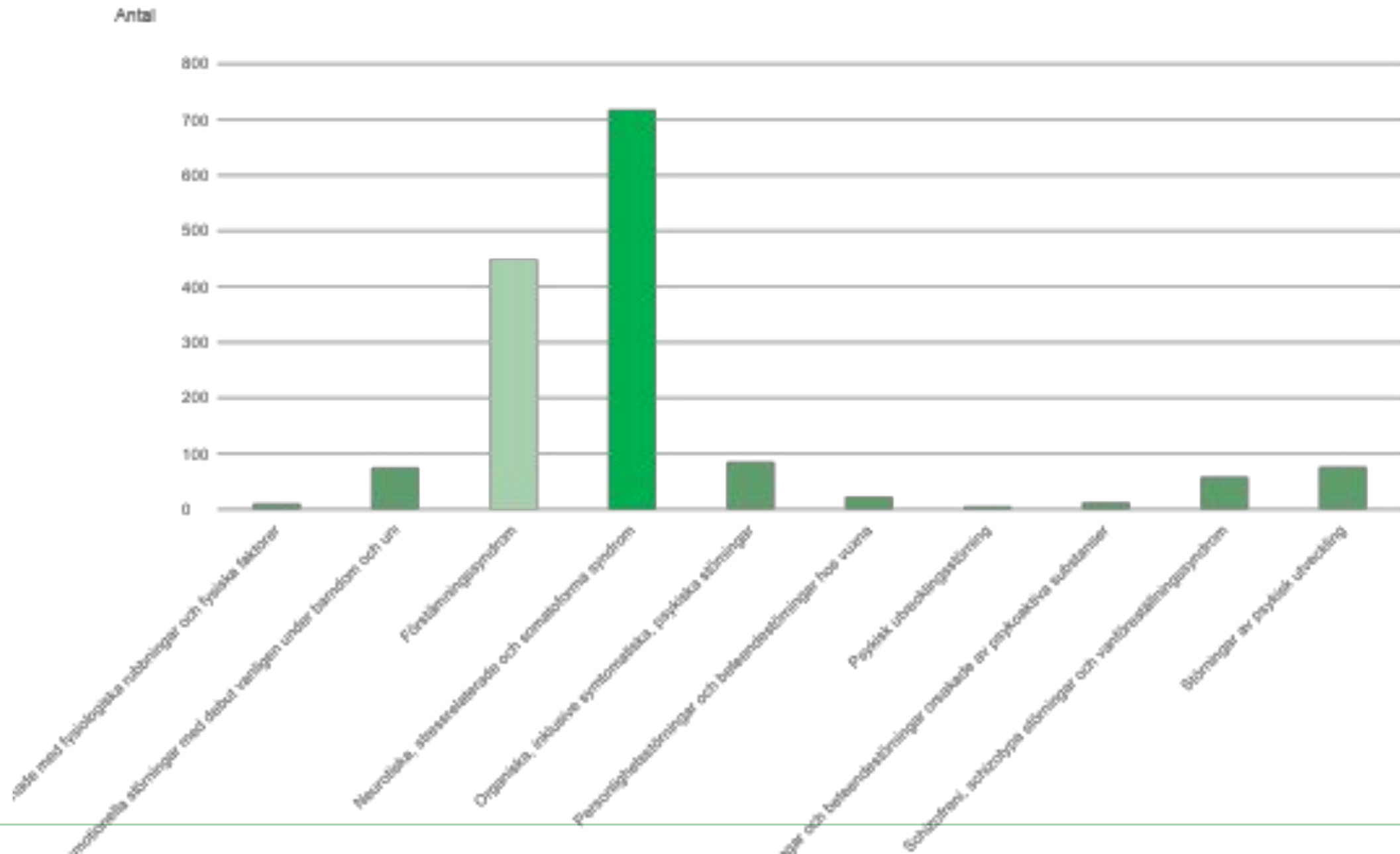

Sjukskrivna personer fördelat på ålder och diagnosgrupp (Antal)

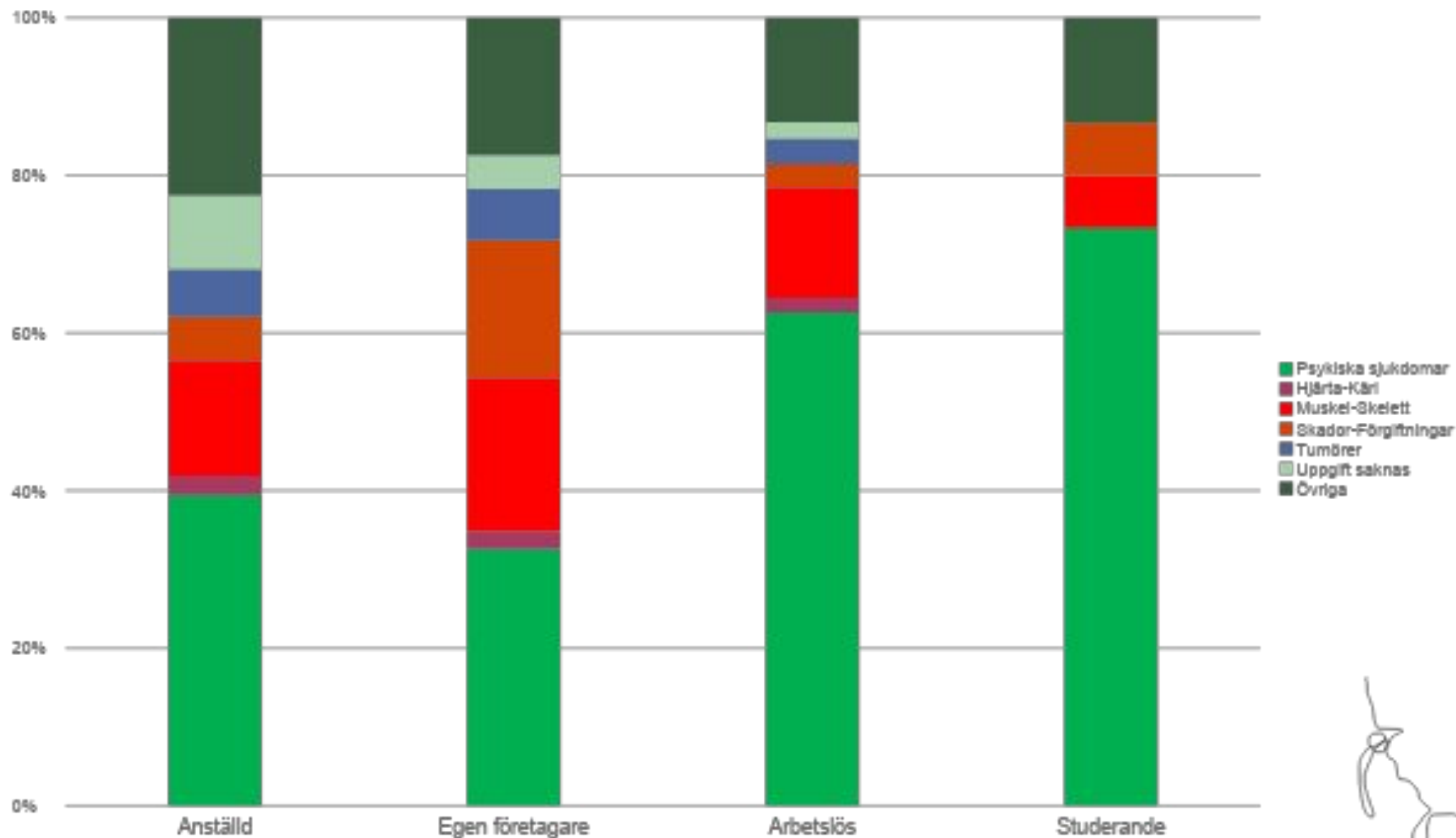
Andel

Sjukskrivna utifrån olika psykiska diagnoser

Sjukskrivna utifrån diagnos och sysselsättning

Behovsinventering primärvård - rehabkoordinatorer

- Det finns behov av fler försteg, ett större utbud både gällande antal förstegsplatser, variation och breddning av arbetsuppgifter/arbetsområden, svårighetsgrad på arbetsuppgifterna samt hur de geografiskt är belägna.
- Det blir långa sjukskrivningar bara i väntan på att få börja ett försteg. Hur påverkar det patienten?
- Önskvärt med en större tydlighet i samverkan mellan berörda aktörer. En teamsamverkan med tydliga rutiner och ett, för patienten, tydligt syfte med försteget.
- Ökad samverkan när patienten är på försteg, dra nytta av vad ex arbetsterapeut ser och bedömer i arbetssituationen för ex intyg samt fånga upp ev behov som uppdagas under förstegsperioden ex behov av samtalsstöd.
- Arbetsterapeuter är en viktig yrkeskategori på försteg.
- Struktur på vardagen och livet finns stort behov av – exempelvis vardagsrevidering.

De 6 tillfrågade vårdcentralerna har 17 personer som är aktuella för försteg. 4 vårdcentraler svarar att de har ytterligare 33 personer som skulle kunna vara aktuella.

Exempel på insatser för målgruppen

Exempel på vad som är på g i Vadstena

- Insatstiden/placeringen ska i regel vara om 10 veckor.
- Målsättningen är att det ska finnas en fortsatt planering för individen efter att dessa veckor har passerat.

Arbetsuppgifterna är tänkta att vara varierande och möjliggöra att individer som står långt utanför arbetsmarknaden får möjlighet att träna upp sin arbetsförmåga samtidigt som viktiga och riktiga arbeten utförs. Alla arbetsuppgifter sker inom kommunal verksamhet. Förslag på arbetsuppgifter som kan utföras är bland annat:

- Hjälpa till med promenader för äldre på särskilda boenden
- Kökssysslor, städning och tvätt på särskilda boenden
- Ett samtal om dagen, stämma av att de äldre mår bra
- Städa staden, se till att det är fint vid strandpromenaden och i staden
- Hjälpa äldre med teknisk utrustning som t.ex. iPhone/iPad/dator
- Vara språkkompis
- Fixa dagiscyklar och dagisleksaker, parkbänkar – renovera och måla

Mitt val från bland annat Västerås och Norrköping

Arbetssätt

- Gruppen leds av två handledare (koordinatorer) och träffarna genomförs på ett coachande sätt där erfarenheter, resurser och Motiverande samtal (MI) är utgångspunkten.
- Mitt Val pågår under fyra veckor med nio gruppträffar. Varje grupp består av 8-10 deltagare.

Innehåll

- Gruppträffarna består av information, övningar och studiebesök. Studiebesök på eller information från Komvux, Arbetsförmedlingen samt primärvården. Information ges även om möjliga insatser och stöd från andra.

Mål med Mitt Val

- Målet med Mitt Val är att deltagandet i kursen ska utmynna i val, i riktning mot arbete eller studier, som individen gör själv. Dessa val konkretiseras i en individuell plan, vilken deltagaren arbetar med under hela kursen.

Vardagsrevidering/Re-do

- Vardagsrevidering är en arbetsrehabiliteringsinsats som grundar sig på aktivitetsvetenskap där målet är att påbörja en förändringsprocess som främjar hälsa samt leder till varaktig ökning av arbetsförmågan
- Vardagsrevidering syftar till att ge individen redskap att själv analysera och åtgärda problem i sin livssituation, där arbete är en del, men hemsituationen och övriga aktiviteter också är viktiga. Målet är att påbörja en förändringsprocess som främjar hälsa och som leder till en varaktig ökning av arbetsförmågan.
- En utgångspunkt i Vardagsrevidering är personens egenkraft, det vill säga att själv identifiera hinder men också resurser i sin vardag, att formulera strategier för förändring och sedan själv genomföra förändringarna.
- Gruppen leds av en eller två gruppledare. Insatsen omfattar 16 på varandra följande veckor med två gruppträffar per vecka de första 10 veckorna. De sex efterföljande veckorna utgörs av arbetspraktik inklusive tre gruppträffar för uppföljning och reflektion samt för att ge och få stöd från gruppledare och varandra. Arbetspraktiken planeras individuellt.

Så vad är det vi vill...

Behov	Behovet är en insats för personer som är sjukskrivna med psykiatrisk diagnos från primärvården	Individer som behöver en möjlighet att påbörja sin resa till egenförsörjning	Genom att bygga ihop vårt brosamarbete inom befintliga delar
Tidsmässigt	Ett försteg som är tidsbestämt skulle därför utformas	8-12 veckor?	Tydligt avgränsat i tid
Hur	Tydlighet och processtänk med en ökning av aktivitet. Tydligt syfte med insatsen. Tydlig ansvarsfördelning mellan parter, vem gör vad och när, en tydlig process. Vi har en tro på individens förmåga och dennes involvering i alla delar för att själv ta ansvar i sin egen rehabilitering.	Möjliggöra en tydlig planering i nästa steg	Strukturerat avslut med överlämning

